

УДК 342.9 (477)

DOI <https://doi.org/10.32782/chern.v3.2025.22>**М. В. Серебро**

кандидат юридичних наук, доцент, докторант

Ужгородського національного університету

orcid.org/0000-0002-9942-3876

АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІВ ПРАВОПОРЯДКУ УКРАЇНИ

Наукова публікація присвячена дослідженню адміністративно-правового регулювання використання інформаційних технологій в діяльності національних органів правопорядку.

Зазначається, що сучасні інформаційні технології здатні суттєво удосконалити механізм публічного адміністрування у сфері правоохоронної діяльності. Серед найбільш перспективних напрямів використання інформаційних технологій в діяльності органів правопорядку названо: інформаційно-телекомунікаційні системи, інноваційні засоби виявлення та фіксації доказів у кримінальному провадженні, мобільні застосунки, програмне забезпечення для відстеження потенційно небезпечного контенту в Інтернет, системи зовнішнього відеоспостереження з функціями розпізнавання обличчя, інших характеристик особи та відстеження переміщення особи, технології штучного інтелекту.

Підкреслюється, що ключову роль в процесі удосконалення механізму публічного управління у сфері правоохоронної діяльності повинна відігравати технологія штучного інтелекту як найбільш перспективна та універсальна інформаційна технологія. Особливе значення має належна адміністративно-правова регламентація використання технології штучного інтелекту з метою встановлення чітких обмежень щодо сфер та способів її використання.

Звернуто увагу на необхідність адміністративно-правового регулювання використання робототехніки для патрулювання вулиць та реалізації інших завдань органів правопорядку.

Сформульовано висновок про необхідність розробки та схвалення нового Комплексного стратегічного плану реформування органів правопорядку в умовах цифровізації суспільних відносин на період до 2035 року із визначенням чітких цілей щодо удосконалення механізму публічного управління у сфері правоохоронної діяльності.

Ключові слова: напрями удосконалення, інформаційні технології, правове регулювання, органи правопорядку, публічне адміністрування, інформаційно-телекомунікаційна система, цифровізація, штучний інтелект, робототехніка, мобільні застосунки, відеоспостереження.

Serebro M. V. ADMINISTRATIVE AND LEGAL REGULATION OF THE USE OF INFORMATION TECHNOLOGIES IN THE ACTIVITIES OF LAW ENFORCEMENT BODIES OF UKRAINE

The scientific publication is devoted to the study of the administrative and legal regulation of the use of information technologies in the activities of national law enforcement agencies.

It is noted that modern information technologies are capable of significantly improving the mechanism of public administration in the field of law enforcement activities. Among the most promising areas of use of information technologies in the activities of law enforcement agencies are: information and telecommunication systems, innovative means of detecting and fixing evidence in criminal proceedings, mobile applications, software for tracking potentially dangerous content on the Internet, external video surveillance systems with facial recognition functions, other personal characteristics and tracking the movement of a person, artificial intelligence technologies.

It is emphasized that a key role in the process of improving the mechanism of public administration in the field of law enforcement activities should be played by artificial intelligence technology as the most promising and universal information technology. Of particular importance is the proper administrative and legal regulation of the use of artificial intelligence technology in order to establish clear restrictions on the areas and methods of its use.

Attention is drawn to the need for administrative and legal regulation of the use of robotics for patrolling streets and implementing other tasks of law enforcement agencies.

A conclusion is formulated on the need to develop and approve a new Comprehensive Strategic Plan for the Reform of Law Enforcement Agencies in the Conditions of Digitalization for the Period Until 2035 with the definition of clear goals for improving the mechanism of public administration in the field of law enforcement activities.

Key words: areas of improvement, information technologies, legal regulation, law enforcement agencies, public administration, information and telecommunications system, digitalization, artificial intelligence, robotics, mobile applications, video surveillance.

Актуальність теми. Сучасна система органів правопорядку функціонує в умовах інформаційного суспільства, що активно розвивається. Інформаційні технології дозволяють суттєво удосконалити механізми публічного управління та адміністрування суспільних відносин.

На окрему увагу заслуговують актуальні питання цифровізації діяльності органів правопорядку, які використовують інформаційні технології для профілактики та протидії правопо-

рушенням, встановлення та розшуку осіб, які їх вчинили, забезпечення дотримання правил безпеки дорожнього руху тощо.

Зокрема, актуальним питанням є належна адміністративно-правова регламентація використання інформаційних технологій в діяльності органів правопорядку з метою стандартизації і захисту програмного забезпечення та інформації, яка використовується в службовій діяльності, а також з метою оперативного поширення пози-

тивного досвіду використання інформаційних технологій в діяльності органів правопорядку.

Різні аспекти правового регулювання використання та розвитку інформаційних технологій природно знаходяться в центрі уваги науковців. Так, із останніх наукових праць слід виділити роботи В. Антонюка, М. Бабик, Д. Біленької, О. Берназюка, Д. Бондара, О. Гунбіної, Т. Ковальнової, О. Комарова, А. Краковської, Н. Литвин, І. Лопушинського, К. Оксютенка, А. Омельченка, Р. Стефанчука, І. Тищенко.

Окрему публікацію адміністративно-правовим засадам використання інформаційних технологій та інформаційних ресурсів у сфері правоохоронної та правозахисної функції держави присвятив О. Лебеденко [1].

Проте, актуальні напрями адміністративно-правового регулювання використання інформаційних технологій в діяльності органів правопорядку України потребують окремого всебічного дослідження з огляду на теоретичну та практичну значимість даної теми, враховуючи появу нових інноваційних інформаційних технологій.

Постановка завдання. Метою наукової публікації є дослідження актуальних напрямів удосконалення адміністративно-правового регулювання використання інформаційних технологій в діяльності органів правопорядку України.

Методологія даної публікації включає філософські (закони та прийоми діалектики: єдності та боротьби протилежностей, переходу кількісних змін у якісні, принципи об'єктивності та історизму), загальнонаукові (системний та структурно-функціональний методи, прийоми логіки: аналіз, синтез, дедукція та індукція) та спеціально-юридичні методи дослідження (формально-юридичний метод як похідний від аксіоматичного методу дослідження, метод юридичного моделювання, а також методи порівняльного правознавства). Крім того, в процесі дослідження використовуються такі загальновідомі наукові підходи як інструментальний, цивілізаційний, антропоцентричний, телеологічний та синергетичний.

Результати дослідження. Цифровізація механізму публічного управління в Україні дозволила значно розширити можливості органів публічної адміністрації щодо реалізації та захисту прав і свобод людини, досягнення публічних та приватних цілей правового регулювання суспільних відносин. Використання інформаційних технологій (цифрових інструментів) в діяльності органів публічної адміністрації призвело до суттєвої економії матеріально-технічних та фінансових ресурсів завдяки переходу на електронний документообіг, впровадженню розгалуженої системи надання адміністративних послуг в цифровому (електронному) форматі, використанню інфор-

маційно-телекомунікаційних систем та електронних державних реєстрів.

Особливу роль інформаційні технології відіграють в процесі удосконалення діяльності національних органів правопорядку. Використання інформаційних систем та електронних баз даних, мобільних застосунків, цифрових систем зовнішнього відеоспостереження з функціями розпізнавання обличчя та інших характеристик особи (включаючи відстеження переміщення особи), інноваційних технічних засобів виявлення та фіксації доказів у кримінальному провадженні, програмного забезпечення для відстеження потенційно небезпечного контенту в Інтернет, технології штучного інтелекту та інших цифрових інструментів дозволило значною мірою удосконалити механізми профілактики, попередження та протидії правопорушенням, розшуку безвісті зниклих осіб та транспортних засобів, боротьби з міжнародною злочинністю тощо.

Перелічені вище цифрові інструменти мають суттєвий потенціал подальшого розвитку та удосконалення завдяки технології штучного інтелекту, яка здатна швидко та ефективно опрацьовувати величезні масиви інформації, систематизувати фактичні дані та надавати слушні рекомендації суб'єктам владних повноважень.

Використання інформаційних технологій в діяльності органів правопорядку потребує належної адміністративно-правової регламентації, адже у відповідності до положень ст. 19 Конституції України, органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України [2].

Серед інформаційних технологій, які використовують органи правопорядку в першу чергу слід звернути увагу на єдину інформаційну систему Міністерства внутрішніх справ та перелік пріоритетних електронних інформаційних ресурсів її суб'єктів, Положення про яку затверджено постановою Кабінету Міністрів України 14 листопада 2018 р. № 1024.

Так, у відповідності до вказаного Положення, єдина інформаційна система МВС – це інтегрована інформаційна система, що безпосередньо забезпечує реалізацію функцій її суб'єктів, інформаційну підтримку та супроводження їх діяльності і становить сукупність взаємозв'язаних функціональних підсистем, сервісів, програмно-інформаційних комплексів, програмно-технічних та технічних засобів електронної комунікації, які забезпечують логічне поєднання та інтеграцію електронних інформаційних ресурсів єдиної інформаційної системи МВС, обробку та захист інформації, внутрішню та зовнішню інформаційну взаємодію шляхом використання функціональної підсисте-

ми єдиної інформаційної системи МВС із спеціальними функціями [3].

Значний потенціал для удосконалення діяльності органів правопорядку мають мобільні застосунки, тобто спеціальне програмне забезпечення, яке встановлюється на звичайний смартфон чи персональний комп'ютер і дозволяє виконувати певні завдання щодо обробки даних, отримувати доступ до інформації, взаємодіяти з іншими користувачами застосунку тощо.

Так, за допомогою мобільних застосунків співробітники органів правопорядку можуть обмінюватися терміновими повідомленнями про події та осіб, які вчинили правопорушення, проводити оперативні наради, ділитися новелами законодавства, адміністративної та судової практики, інформацією про нові засоби криміналістичної техніки та методики розслідування злочинів, залучати до правоохоронної діяльності добровольців тощо.

Актуальним напрямом удосконалення механізму правового регулювання використання інформаційних технологій в діяльності правоохоронних органів є адміністративно-правове регулювання використання технології штучного інтелекту.

Кабінет Міністрів України розпорядженням від 02 грудня 2020 № 1556-р. затвердив Концепцію розвитку штучного інтелекту в Україні.

Важливим кроком на шляху до всебічного правового врегулювання використання технології штучного інтелекту у сфері правоохоронної діяльності стало затвердження розпорядженням Кабінету Міністрів України від 9 травня 2025 р. № 457-р. Плану заходів з реалізації Концепції розвитку штучного інтелекту в Україні на 2025–2026 роки [4].

Зазначеним Планом, серед іншого, передбачено: розроблення та подання Кабінетові Міністрів України законопроекту щодо правового врегулювання у сфері розвитку штучного інтелекту; розроблення рекомендацій з кібербезпеки; застосування технологій штучного інтелекту для проведення державними органами аналізу, прогнозування та моделювання розвитку системи державного управління у відповідних сферах, розрахунку показників ефективності; забезпечення прийняття міжнародних стандартів у сфері розвитку штучного інтелекту як національних стандартів [4].

Таким чином, одним із ключових завдань органів публічної адміністрації є розробка та прийняття перспективного Закону України «Про штучний інтелект» з урахуванням положень європейського закону про штучний інтелект – Artificial Intelligence Act, який набув чинності 1 серпня 2024 року.

Регламент (UE) Європейського Парламенту та Ради № 2024/1689 від 13 червня 2024 року (AI Act)

встановлює гармонізовані правила щодо штучного інтелекту. Цей Закон є першим основним законодавчим актом у світі щодо штучного інтелекту, який передбачає не лише контрольні та регуляторні механізми, але й встановлює заходи для підтримки розвитку систем штучного інтелекту [5].

Закон про штучний інтелект запроваджує єдину структуру для всіх країн ЄС, засновану на далекоглядному визначенні штучного інтелекту та підході, заснованому на оцінці ризиків [6].

Наприклад, системи штучного інтелекту, які дозволяють урядам або компаніям «оцінювати соціальні показники», вважаються явною загрозою основним правам і свободам людини і тому заборонені. До таких особливо шкідливих випадків застосування технології штучного інтелекту віднесено: експлуатацію вразливостей осіб, маніпулювання та використання підсвідомих прийомів; індивідуальну предиктивну поліцію, що ґрунтується виключно на профілюванні людей; нецілеспрямований скрейпінг Інтернету або камер відеоспостереження для отримання зображень обличчя людей для створення або розширення баз даних; розпізнавання емоцій на робочому місці та в навчальних закладах, за винятком тих випадків, коли це необхідно з медичних причин або з міркувань безпеки; дистанційну біометричну ідентифікацію в режимі реального часу в загальнодоступних місцях правоохоронними органами (за певними винятками) [6].

Класифікація ризиків, згідно із вказаним Законом, ґрунтується на цільовому призначенні системи штучного інтелекту, відповідно до чинного законодавства ЄС про безпеку продукції. Так, системи штучного інтелекту можна віднести до категорії високого ризику у двох випадках: якщо система штучного інтелекту вбудована як компонент безпеки в продукти, на які поширюється чинне законодавство ЄС про безпеку продукції, або система ШІ є самою такою продукцією; якщо система штучного інтелекту призначена для використання в умовах високого ризику відповідно до Закону про штучний інтелект. Норми зазначеного Закону включають приклади використання технології штучного інтелекту в таких сферах, як освіта, міграція, працевлаштування, діяльність правоохоронних органів [6].

Отже, в європейському Законі про штучний інтелект (Artificial Intelligence Act, AI Act) прямо встановлені обмеження щодо використання технології штучного інтелекту в діяльності органів правопорядку, зокрема, для реалізації функцій індивідуальної предиктивної поліції, що ґрунтується виключно на профілюванні людей; нецілеспрямованого скрейпінгу Інтернет або камер відеоспостереження для отримання зображень обличчя людей для створення або розширення баз даних; дистанційної біометричної ідентифіка-

ції в режимі реального часу в загальнодоступних місцях правоохоронними органами (за певними винятками).

Таким чином, національним органам публічної адміністрації доцільно оперативно розробити та прийняти національний Закон України «Про штучний інтелект» з урахування положень вищезазначеного загальноєвропейського закону, що буде сприяти адаптації національного законодавства до права ЄС у сфері правового регулювання використання інформаційних технологій.

В перспективному Законі України «Про штучний інтелект» також необхідно чітко визначити та встановити обмеження щодо використання технології штучного інтелекту в різних сферах суспільних відносин, включаючи діяльність органів правопорядку. Враховуючи триваючий правовий режим воєнного стану на території України, доцільно встановити розширені повноваження правоохоронних органів щодо використання технології штучного інтелекту, адже в умовах повномасштабної війни та активної диверсійної діяльності агентів та спецслужб російської федерації важливо забезпечити дистанційну біометричну ідентифікацію осіб в режимі реального часу в загальнодоступних місцях правоохоронними органами з метою виявлення громадян та нерезидентів, які обґрунтовано підозрюються у роботі на ворога, підривній (диверсійній) діяльності на території України.

Крім того, позитивний зарубіжний досвід свідчить про ефективність використання комп'ютерних систем предиктивної поліції.

Так, М. Жолквер та К. Бенке зазначають, що в шести федеральних землях Німеччини поліція застосовує спеціальні комп'ютерні програми, які оцінюють ступінь кримінального ризику в окремих міських районах. В рамках експериментального застосування комп'ютерні системи Predictive Policing за допомогою різних алгоритмів намагаються передбачити, де і коли може бути скоєний черговий злочин.

Таким чином, Predictive Policing – це превентивна стратегія, що спирається на комп'ютерні розрахунки, за допомогою якої німецька поліція оцінює ступінь ризику тих чи інших злочинів в тих чи інших районах свого патрулювання. Її мета – за допомогою технічних засобів спробувати хоча би на крок випередити зловмисника.

Predictive Policing враховує найрізноманітніші дані. В систему завантажуються не тільки дані про минулі злочини і їхню частоту в різний час року та доби. Враховується також соціальний склад того чи іншого міського району, купівельна спроможність мешканців, їхній сімейний стан, наявність дітей, робочий час чоловіка та дружини і, відповідно, час їхньої відсутності вдома, стан доріг, близькість автостради, якою

можна швидко поїхати з місця злочину, прогноз погоди тощо [7].

М. Жолквер та К. Бенке також відзначають, що відмінність німецької системи передбачення злочинів від існуючих в деяких інших країнах, зокрема США та Швейцарії, полягає у тому, що в Німеччині не збирають дані на конкретних осіб, яких можна було б вважати потенційними злочинцями. Комп'ютер тільки видає поліцейському патрулю карту району, в якому червоним кольором зафарбовані квартали, на які варто звернути особливу увагу [7].

Таким чином, комп'ютерна система не може передбачити вчинення конкретного злочину, проте вона здатна надати рекомендації поліцейським щодо необхідності проведення профілактичних заходів у певних районах у певний період часу, що стимулює співробітників поліції активізувати превентивну діяльність.

Правове регулювання використання інформаційних технологій у різних сферах суспільних відносин, включаючи сферу діяльності органів правопорядку, відноситься до компетенції Міністерства цифрової трансформації України.

Так, у відповідності до Положення про Міністерство цифрової трансформації України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 18 вересня 2019 р. № 856, Мінцифри є головним органом у системі центральних органів виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики: у сферах цифровізації, цифрового розвитку, цифрової економіки, цифрових інновацій та технологій, робототехніки та роботизації, електронного урядування та електронної демократії, розвитку інформаційного суспільства, інформатизації; у сфері впровадження електронного документообігу; у сфері розвитку цифрових навичок та цифрових прав громадян; у сферах відкритих даних, публічних електронних реєстрів, розвитку національних електронних інформаційних ресурсів, електронних комунікацій та радіочастотного спектра, розвитку інфраструктури широкопasmового доступу до Інтернету, електронної комерції та бізнесу; у сфері надання електронних та адміністративних послуг; у сферах електронної ідентифікації та електронних довірчих послуг; у сфері розвитку ІТ-індустрії; у сфері розвитку та функціонування правового режиму Дія Сіті; у сфері хмарних послуг [8].

Крім того, Мінцифри координує діяльність міністерств, інших центральних органів виконавчої влади, місцевих держадміністрацій, а також державних підприємств, установ, організацій та державних господарських об'єднань, навчальних закладів з питань, що належать до компетенції Мінцифри, надає їм необхідну методичну допомогу [8].

Таким чином, адміністративно-правове регулювання використання інформаційних техноло-

гій в діяльності органів правопорядку доцільно здійснювати за результатами спільної нормотворчої діяльності Міністерства внутрішніх справ України, Служби безпеки України та Міністерства цифрової трансформації України.

На окрему увагу заслуговує питання адміністративно-правового регулювання використання роботизованої техніки в діяльності органів правопорядку, адже в зарубіжних країнах вже є позитивні приклади використання роботизованих технічних засобів, зокрема, для патрулювання вулиць населених пунктів, причому використовуються як наземні так і літальні безпілотні апарати.

Так, В. Ковтун наводить приклад КНР, де китайські патрульні отримали футуристичне підкріплення – сферичних роботів. Вони заявлені як пристрої-амфібії, з практично незнищеним захистом, нелетальним озброєнням й під управлінням штучного інтелекту.

Розробники заявляють, що схожий на кулю для боулінгу робот здатний ідентифікувати підозрюваних за допомогою функції розпізнавання облич і повідомляти поліцію про підозрілу активність. Його арсенал містить розпилювач сльозогінного газу, потужний гучномовець та сіткомет. Завдати якоїсь шкоди роботу проблематично: заявлена можливість витримувати удар силою до 4 т. Заряду батареї йому вистачає на 10 годин, він може розвивати швидкість в майже 34 км/год. Розробка отримала назву RT-G та була створена командою дослідників з Університету Чжецзян [9].

Таким чином, враховуючи негативну криміногенну ситуацію та загрози, пов'язані із повномасштабною війною російської федерації проти України, доцільно запозичити вищенаведений позитивний досвід використання роботизованих технічних засобів для патрулювання вулиць та виявлення осіб, які перебувають у розшуку.

Враховуючи інноваційний характер та з метою захисту прав і свобод людини використання роботів-патрульних повинно отримати детальну адміністративно-правову регламентацію на рівні спільних наказів МВС України та Міністерства цифрової трансформації України. Зокрема, необхідно чітко регламентувати сфери та способи застосування роботів-патрульних, перелік озброєння, яким будуть оснащені роботи, та підстави і порядок його застосування, а також інші аспекти, пов'язані із потенційними контактами робота-патрульного з фізичними особами (надання інформації зацікавленій особі, супроводження особи до відділку поліції, оголошення попередження про застосування спеціальних засобів тощо).

Не менш важливим завданням для центральних органів публічної адміністрації є визначення стратегії розвитку національної системи органів

правопорядку в умовах активного формування інформаційного суспільства, цифровізації майже всіх сфер суспільних відносин. Враховуючи велику кількість нових викликів, перспектив та загроз, які несуть із собою інноваційні інформаційні технології, доцільно розробити та прийняти перспективний Комплексний стратегічний план реформування органів правопорядку в умовах цифровізації суспільних відносин на період до 2035 року.

Наразі чинним є Комплексний стратегічний план реформування органів правопорядку як частини сектору безпеки і оборони України на 2023-2027 роки, схвалений Указом Президента України від 11 травня 2023 року № 273/2023 [10].

У вказаному документі серед іншого зазначається, що поглиблюється потреба в прискоренні цифровізації, забезпеченні максимальної оперативності й результативності роботи у державному секторі. Цей запит є більш ніж релевантним і для системи органів правопорядку, які повинні посилити свій стратегічний та операційний потенціал з метою належного виконання функцій, визначених законодавством України [10].

Стратегічним пріоритетом реформування органів правопорядку у Комплексному стратегічному плані названо комплексну цифрову трансформацію, яка включає в себе:

- здійснення консолідованої поетапної цифрової трансформації органів правопорядку та прокуратури на основі інструментів стратегічного менеджменту, які відповідають найкращим практикам ЄС;

- подальше впровадження в діяльність органів правопорядку та прокуратури інноваційних технологічних досягнень, що забезпечують гнучкість операційних процесів, ІТ-рішення, цифрову спроможність оперативно реагувати на події та зміни й здобувати результат, орієнтований на інтереси суспільства;

- поетапне впровадження електронної системи управління кримінальними провадженнями шляхом комплексної заміни та модернізації обладнання, забезпечення сумісності ІТ-систем, безперебійності роботи, доступу усіх учасників кримінального провадження та інтероперабельності;

- підвищення ефективності діяльності органів правопорядку та прокуратури через забезпечення більшої доступності й повноти інформації, розроблення і впровадження сервісів на Єдиному державному вебпорталі електронних послуг;

- впровадження заходів безпеки і захисту персональних даних відповідно до стандартів ЄС;

- удосконалення та впровадження більш безпечних, гнучких, спроможних і доступних систем зв'язку між усіма органами правопорядку та іншими екстерніми службами (включаючи циф-

рове радіо: голосовий зв'язок і широкосмугове передавання даних);

- запровадження в усіх органах правопорядку та прокуратури уніфікованої системи особистої автентифікації та системи біометричного зіставлення із поступовим забезпеченням її сумісності з європейськими системами. Широке використання під час здійснення досудового розслідування, а також для обробки даних та аналітичної діяльності органів правопорядку і прокуратури штучного інтелекту, блокчейну, хмарних обчислень та інших інноваційних рішень;

- оновлення операційних процесів за допомогою ІТ-систем, придатних для обміну даними з інституціями ЄС відповідно до стандартів ЄС;

- надання органам правопорядку та прокуратури для забезпечення виконання покладених на них функцій права на безпосередній спільний доступ до автоматизованих інформаційних і довідкових систем, реєстрів і баз даних, держателем (адміністратором) яких є інші державні органи [10].

Перспективний Комплексний стратегічний план реформування органів правопорядку в умовах цифровізації суспільних відносин на період до 2035 року повинен включати завдання щодо суттєвого технічного переоснащення органів правопорядку, враховуючи останні досягнення наукового прогресу та позитивний досвід зарубіжних країн у даній сфері суспільних відносин, зокрема: завдання щодо активізації та належного матеріально-технічного і фінансового забезпечення використання технології штучного інтелекту та робототехніки в діяльності органів правопорядку.

Висновки. Проведене дослідження актуальних напрямів удосконалення адміністративно-правового регулювання використання інформаційних технологій в діяльності органів правопорядку дозволяє зробити висновок про те, що використання цифрових інструментів в діяльності органів публічної адміністрації потребує належного адміністративно-правового регулювання у відповідності до закріпленого в Конституції України спеціально-дозвільного принципу (типу) правового регулювання.

Ключову роль в процесі удосконалення механізму публічного управління у сфері діяльності органів правопорядку повинна відігравати технологія штучного інтелекту як найбільш перспективна та універсальна інформаційна технологія. Особливе значення має належна адміністративно-правова регламентація використання технології штучного інтелекту з метою встановлення чітких обмежень щодо сфер та способів її використання.

Також є необхідність адміністративно-правового регулювання використання робототехніки в діяльності правоохоронних органів з метою недопущення порушення основних прав і свобод людини.

До актуальних напрямів удосконалення адміністративно-правового регулювання використання інформаційних технологій в діяльності органів правопорядку віднесено:

- прийняття Закону України «Про штучний інтелект», яким будуть врегульовані основні аспекти використання технології штучного інтелекту в різних суспільних відносинах, включаючи відносини публічного управління у сфері діяльності органів правопорядку, використання роботизованих технічних засобів під управлінням штучного інтелекту, а також застосування програмних засобів для профілактики та протидії злочинності, встановлення та розшуку осіб, які вчинили правопорушення тощо;

- розробку та схвалення нового Комплексного стратегічного плану реформування органів правопорядку в умовах цифровізації суспільних відносин на період до 2035 року із визначенням чітких цілей щодо удосконалення механізму публічного управління у сфері правоохоронної діяльності, включаючи кардинальне технічне переоснащення органів правопорядку (впровадження технології штучного інтелекту та активне використання роботизованих технічних засобів).

Перспектива подальшого дослідження даної теми обумовлена необхідністю детального дослідження досвіду зарубіжних країн у сфері адміністративно-правового регулювання використання інформаційних технологій в діяльності органів правопорядку з метою виокремлення позитивного досвіду та визначення можливості і доцільності його впровадження в національне законодавство та юридичну практику.

Література

1. Лебеденко О.М. Адміністративно-правові засади використання інформаційних технологій та інформаційних ресурсів у сфері правоохоронної та правозахисної функції держави. *Право та державне управління*. 2024. № 3. С. 224–230.
2. Конституція України від 28.06.1996. Дата оновлення: 01.01.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр#Text> (дата звернення: 12.04.2025).
3. Про затвердження Положення про єдину інформаційну систему Міністерства внутрішніх справ та переліку пріоритетних електронних інформаційних ресурсів її суб'єктів: постанова Кабінету Міністрів України від 14 листопада 2018 р. № 1024. Дата оновлення: 26.02.2025. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1024-2018-п#Text> (дата звернення: 07.04.2025).
4. Про затвердження плану заходів з реалізації Концепції розвитку штучного інтелекту в Україні на 2025-2026 роки: розпорядження Кабінету Міністрів України від 9 травня 2025 р. № 457-р. Дата оновлення: 09.05.2025. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/457-2025-р#Text> (дата звернення: 10.05.2025).
5. Новий Регламент (ЄС) 2024/1689 від 13 червня 2024 року щодо штучного інтелекту. Пахаренко і партнери: патентно-правова фірма. URL: <http://pakharenko.ua/novij-reglament-yes-20241689-vid-13-cher-vnya->

2024-roku-shhodo-shtuchnogo-intelektu/ (дата звернення: 02.02.2025).

6. Набув чинності Європейський закон про штучний інтелект. Про основні вимоги та зобов'язання при використанні штучного інтелекту. Міжнародні відносини. Liga zakon. Бізнесу. 08 серпня 2024 р. URL: https://biz.ligazakon.net/analitics/229699_nabuv-chinnost-vropeyskiy-zakon-pro-shtuchniy-ntelekt-pro-osnovn-vimogi-ta-zobov'yazannya-pri-vikoristann-shtuchnogo-intelektu (дата звернення: 02.02.2025).

7. Жолквер М., Бенке К. Predictive Policing: досвід прогнозування злочинів у ФРН. DW. Злочинність. 17.09.2018. URL: <https://www.dw.com/uk/predictive-policing-як-в-німеччині-намагаються-спрогнозувати-злочини/a-45494134> (дата звернення: 05.04.2025).

8. Положення про Міністерство цифрової трансформації України, затверджене постановою Кабінету Міні-

стрів України від 18 вересня 2019 р. № 856. Дата оновлення: 01.06.2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/856-2019-%D0%BF#Text> (дата звернення: 07.02.2025).

9. Ковтун В. Китайські поліцейські патрулюють вулиці зі сферичними роботами. LIGA.net. Технології. 12.12.2024. URL: <https://tech.liga.net/ua/technology/novosti/kytaiski-politseiski-patruliuiut-vulytsi-z-sferychnymy-robotamy-video> (дата звернення: 04.04.2025).

10. Про Комплексний стратегічний план реформування органів правопорядку як частини сектору безпеки і оборони України на 2023-2027 роки: Указ Президента України від 11 травня 2023 р. № 273/2023. Дата оновлення: 13.05.2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/273/2023#Text> (дата звернення: 05.04.2025).